

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2017-03-27 Nr. 4R-660-(1.17)

DĖL SAUGUMO PRIEMONIŲ TEISMUOSE ĮGYVENDINIMO GAIRIŲ

Siekdama stiprinti saugumo priemonių teismuose diegimą ir naudojimą, Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) parengė Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Saugumo priemonių teismuose įgyvendinimo gairių patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas).

Saugumo priemonių teismuose įgyvendinimo gairėse (toliau – Gairės) siūloma įtvirtinti rekomenduojamus pagrindinius pavojaus signalizavimo (pranešimų) sistemos, apsaugos signalizacijos sistemos, įeigos kontrolės sistemos, vaizdo stebėjimo sistemos, mobilių (rankinių) metalo iešiklių (detektorių), stacionarių metalo detektorių diegimo bei naudojimo Lietuvos Respublikos teismuose principus.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 130 straipsnyje numatyta, kad tvarką ir rimtį teismuose padeda užtikrinti policija. Nuo 2013 m. sausio 2 d. daugelyje Lietuvos Respublikos teismų buvo panaikinta iki tol policijos pareigūnų vykdyta fizinė teismo apsauga. Siekiant užtikrinti būtiniausią teismų apsaugą, atskiruose teismų pastatuose fragmentiškai pagal finansines galimybes buvo diegiamos tam tikros techninės apsaugos priemonės (vaizdo stebėjimo kameros, pavojaus mygtukai ir kt.).

Administracija pagal 2009-2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programą „Efektyvumas, kokybė ir skaidrumas Lietuvos teismuose“ įgyvendino projektą „Geresnė pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese, įskaitant saugumo teismų pastatuose sustiprinimą“ (toliau – Saugumo projektas).

Įgyvendinant Saugumo projekto veiklas buvo parengta galimybių studija apie saugumo principų įgyvendinimą Lietuvos teismuose, išleistas saugumo teismuose vadovas. Atsižvelgiant į Saugumo projektui skirtas lėšas, buvo nuspręsta teismus aprūpinti šiomis priemonėmis:

1. Pavojaus pranešimų įrangos sistemomis ir pavojaus mygtukais – 62 teismai;
2. Įeigos kontrolės sistemomis – 62 teismai;
3. Papildomomis vaizdo stebėjimo kameromis – 62 teismai;
4. Mobiliais (rankiniais) metalo iešikliais (detektoriais) – 18 teismų (atsižvelgiant į teritorinį teismų išdėstymą po teismų reorganizacijos).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Gairėse siekiama nustatyti minimalius reikalavimus saugumo priemonių diegimui ir jų panaudojimui teismuose, siekiant užtikrinti teismo teritorijos, teismo patalpų bei juose esančių asmenų, turto ir kitų vertybių tinkamą būtiniausią apsaugą, taip pat įvertinant kiekvieno teismo specifiką ir infrastruktūros bei žmoniškųjų ir materialinių išteklių galimybes. Gairėse siūloma įtvirtinti minimalius ir būtinus reikalavimus atskirų saugumo sistemų naudojimui.

Įvertinant tai, kad Gairėse numatomi rekomenduojami pagrindiniai saugumo priemonių įdiegimo ir naudojimo teismuose principai, siūloma įtvirtinti rekomendacinę Gairių pobūdį, kartu

paliėkant teismo pirmininkui teisę patvirtinti tvarką, kuri detalizuotų tam tikrus saugumo priemonių diegimo ir naudojimo konkrečiame teisme aspektus.

Saugumas yra veikla, skirta nustatyti galimas grėsmes ir tikimybę joms atsirasti, užregistruoti ir valdyti kritinių situacijų sukeltus įvykius ar kitokius incidentus bei imtis kompleksinių priemonių, kad teismo aplinkai nekiltų pavojus ir nebūtų daroma neigiama įtaka jo veiklai. Tarptautinio saugumo ekspertai pažymi, kad dažnai neįvertiname egzistuojančios rizikos – įprasta manyti, kad mums esant teismo pastate ir jame esančiose erdvėse nieko nenutiks: jei išgirstame garsinį pavojaus signalą teismo pastate – manome, kad jis suveikė dėl gedimo; jei teismo pastate yra agresyviai nusiteikęs asmuo – manome, kad jis negalės paimti mūsų ar kito asmens įkaitu arba išsitraukęs šaunamąjį ginklą neketins šaudyti ar atlikti kitų pavojingų veiksmų. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad saugumo užtikrinimo valdymas turėtų būti aiški teismo misija.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu nekaupiami statistiniai duomenys apie užregistruotus teisės pažeidimus teismuose (nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų), todėl labai sunku įvardinti tikslų Lietuvos teismuose įvykusių teisės pažeidimų skaičių. Šiuo metu žinomi statistiniai duomenys tik apie nusikalstamas veikas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BK) 232 straipsnį „Nepagarba teismui“, o apie teisės pažeidimus pagal BK 231 straipsnį „Trukdymas teisėjo, prokuroro, ikiteisminio tyrimo pareigūno, advokato ar antstolio veiklai“ ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą statistinių duomenų nekaupia. Be to, Lietuvos teismuose nėra fiksuojami ir analizuojami saugumo pažeidimo bei kritinių situacijų sukelti įvykiai, todėl sunku įvardyti, su kokio pobūdžio galimomis saugumo grėsmėmis susiduria teismo darbuotojai, teismo teritorijoje ir teismo pastate esantys asmenys. Dėl nurodyto teismai turėtų fiksuoti visus saugumo pažeidimus teismuose, o kai kyla reali saugumo grėsmė teisme – visada kviesti policiją.

Projektai buvo svarstomi Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo, Teismų administravimo komitetuose, taip pat buvo pateikti derinti teismams per Teisės aktų informacinę sistemą. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo, Teismų administravimo komitetų narių ir teismų pateiktas pastabas, Projektas buvo pakoreguotas ir parengta pastabų bei pasiūlymų derinimo pažyma.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Administracija teikia Projektą ir susijusią medžiagą bei siūlo Teisėjų tarybai spręsti klausimą dėl pateikto Projekto priėmimo.

Priimtas Projektas skelbtinas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Saugumo priemonių teismuose įgyvendinimo gairių patvirtinimo“ projektas, lapai;
2. Derinimo pažyma, lapai.

Direktorė

Reda Molienė

Rimantė Valkavičienė, tel. (8 5) 2683406, el. p. rimante.valkaviciene@teismai.lt
Lina Griškevič, tel. (8 5) 2683405, el. p. lina.griskevic@teismai.lt

TEISĖJŲ TARYBA

**NUTARIMAS
DĖL SAUGUMO PRIEMONIŲ TEISMUOSE ĮGYVENDINIMO GAIRIŲ
PATVIRTINIMO**

2017 m.

Vilnius

d. Nr.

Siekdama geriau užtikrinti minimalų saugumo bendrosios kompetencijos ir specializuotuose teismuose lygį ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Saugumo priemonių teismuose įgyvendinimo gaires (pridedama);
2. Rekomenduoti Lietuvos teismams fiksuoti visus saugumo pažeidimo įvykius (pavyzdžiui, į teismo tarnybines patalpas pateko asmuo, neturintis teisės patekti į jas), o kai kyla reali saugumo grėsmė teisme (pavyzdžiui, nepilnamečiui nukentėjusiajam užpuolus teismo psichologę apklausos metu) – visada kviesti policiją;
3. Informuoti nedelsiant Nacionalinę teismų administraciją apie visus Lietuvos teismuose įvykusius saugumo pažeidimo įvykius.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA
Teisėjų tarybos 2017 m.
d.
nutarimu Nr.

SAUGUMO PRIEMONIŲ TEISMUOSE ĮGYVENDINIMO GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Saugumo priemonių teismuose įgyvendinimo gairės (toliau – Gairės) reguliuoja saugumo priemonių – pavojaus signalizavimo (pranešimų) sistemos, apsaugos signalizacijos sistemos, įeigos kontrolės sistemos, vaizdo stebėjimo sistemos, mobilių (rankinių) metalo iešiklių (detektorių), stacionarių metalo detektorių diegimo bei naudojimo Lietuvos teismuose (toliau – teismai) rekomenduojamus pagrindinius principus.

2. Gairių tikslas – reglamentuoti rekomenduojamus pagrindinius reikalavimus saugumo priemonių diegimui ir jų panaudojimui teismuose, siekiant užtikrinti teismo teritorijos, teismo pastato ir juose esančių asmenų, turto ir kitų vertybių tinkamą būtiniausią apsaugą.

3. Atsižvelgiant į kiekvieno teismo saugumo užtikrinimo poreikį, į tam tikrus su teismų veikla susijusius kriterijus (pavyzdžiui, teismų nagrinėjamos bylos), teismų infrastruktūrą, teismų saugumas gali būti užtikrinamas įgyvendinant fizinę teismų apsaugą, naudojant pavienes ir/ar kompleksines saugumo priemones.

4. Saugumo priemonių ir fizinės teismo apsaugos teismuose tikslas – užtikrinti asmens teisių ir laisvių apsaugą, viešąją tvarką, visuomenės saugumą, teisės pažeidimų prevenciją, atskleidimą ir tyrimą, teismo teritorijos, teismo pastato ir juose esančių asmenų, turto ir kitų vertybių apsaugą.

5. Saugumo priemonės teismuose turi veikti 24 valandas per parą.

6. Siekiant sudaryti saugias sąlygas kasdienei teismų veiklai ir kartu apsaugoti teismus nuo kritinių situacijų ir teisės pažeidimų, kiekvienas teismas, t. y. teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan.), turėtų nuolat planuoti, organizuoti ir įgyvendinti saugumo priemones teismuose, įskaitant prevencines priemones – analizuoti ir vertinti galimas saugumo grėsmes ir imtis priemonių užkirsti joms kelią, tinkamai parinkti ir įdiegti organizacines ir technines

apsaugos priemonės, formuoti teisėjų ir teismo darbuotojų įgūdžius, reikalingus teismo saugumui užtikrinti bei elgsenai kritinėse situacijose, taip pat užtikrinti teisme esančių asmenų ir turto saugumą bei imtis būtinų veiksmų likviduojant ar mažinant kritinių situacijų sukeltus padarinius.

7. Už teismo saugumo organizavimą ir įgyvendinimą atsako teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan.). Toks asmuo turi turėti aiškią kompetenciją bei atsakomybės ribas organizuojant ir įgyvendinant teismo saugumo užtikrinimą.

8. Prieš patenkant į teismo patalpas ir teritoriją, kurioje vykdomas vaizdo stebėjimas, turi būti aiškiai ir tinkamai pateikta informacija apie vykdomą vaizdo stebėjimą (pavyzdžiui, informacinės lentelės, skelbimai su užrašu „teritorija stebima vaizdo kameromis“, „patalpos stebimos vaizdo kameromis“), teismo pavadinimas ir kontaktinė informacija (teismo telefono numeris arba elektroninio pašto adresas).

9. Prieš patenkant į teismo patalpas turi būti aiškiai ir tinkamai pateikta informacija apie draudimą asmenims, išskyrus pareigas vykdančius teisėsaugos institucijų pareigūnus, asmenis, turinčius ginklus profesinei veiklai vykdyti, apsaugos tarnybos darbuotojus, įsinešti bet kokio tipo šaunamuosius, nešaunamuosius ginklus, šaudmenis (nepriklausomai nuo turimų leidimų), (pavyzdžiui, informacinės lentelės, skelbimai su užrašu ar ženklu, reiškiančiu draudimą į teismo patalpas įsinešti bet kokio tipo šaunamuosius, nešaunamuosius ginklus, šaudmenis). Šis sąrašas nėra baigtinis. Teismo apsaugos posto darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas arba kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo (pavyzdžiui, teismo budėtojas), kurio pareigybės aprašyme (pareiginėje instrukcijoje) yra nustatyta funkcija užtikrinti saugumą teismo patalpoje, teritorijoje, gali uždrausti įsinešti į teismo patalpas, teritoriją ir kitus daiktus, keliančius pavojų aplinkiniams.

10. Teismuose matomoje vietoje (skelbimų lentoje, vaizdo ekrane ar kitoje teismo matomoje vietoje) turi būti pateikiama informacija, kad atvykstantiems į teismo patalpas asmenims teismo patalpose nėra galimybės teisėtai turimus jų ginklus ir šaudmenis palikti teisme laikinai saugoti.

11. Vaizdo stebėjimas, asmenų, atvykusių į teismą tikrinimas turi būti vykdomi gerbiant žmogaus teises ir laisves, nepažeidžiant žmogaus teisių į privatumą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų apsaugą bei žmogaus teises ir laisves.

12. Kiekvienas teismas turi rūpintis tinkama jų teisme įdiegtų saugumo priemonių būkle, o kiekvienas teisėjas ir teismo darbuotojas, pastebėjęs, kad teismo saugumo priemonės yra pažeistos ar techniškai netvarkingos arba yra pažeistos ar nukabintos informacinės lentelės, skelbimai apie vaizdo stebėjimą, draudimą įsinešti į teismo patalpas draudžiamuosius daiktus, neturėjimą galimybės teisėtai turimus ginklus ir šaudmenis palikti laikinai saugoti teismo patalpose, apie pažeidimus ar sutrikimus nedelsdamas privalo pranešti teismo pirmininkui ar jo paskirtam (-iems) ir įgaliotam (-iems) teismo darbuotojui (-ams) (pavyzdžiui, teismo kancleriui, ūkio skyriaus vedėjui ar pan.).

13. Gairės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens ir turto saugos įstatymo, Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Pavyzdinių pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2015 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) „Dėl pavyzdinių pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Asmens duomenų tvarkymo teismuose taisyklių, patvirtintų Teisėjų tarybos 2007-03-16 nutarimu Nr. 13P-33, 1(1.12.E) „Dėl asmens duomenų tvarkymo teismuose patvirtinimo“, Vaizdo duomenų tvarkymo pavyzdinių taisyklių, patvirtintų Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2016 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. 1T-1(1.12.E) „Dėl Vaizdo duomenų tvarkymo pavyzdinių taisyklių patvirtinimo“ nuostatomis ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais žmogaus teises ir laisves, saugumo priemonių teismuose įgyvendinimą bei asmens duomenų apsaugą.

14. Šiose Gairėse vartojamos sąvokos:

14.1. Apsaugos signalizacijos sistema – tai techninė apsaugos priemonė, susidedanti iš judesio jutiklio (-ų), magnetinio kontakto daviklio (-ų) ir/ar kitų daviklių, stiklo dūžio jutiklio (-ių), GPRS ryšio modulio ir/ar kitų priemonių, skirta nustatyti ir fiksuoti nesankcionuotą patekimą į saugomą zoną bei perduoti pavojaus signalą į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą (esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus.

14.2. Fizinė teismo apsauga – tai teismo teritorijos, teismo pastato ir juose esančių asmenų, turto ir kitų vertybių apsaugos užtikrinimas, kurį vykdo teismo apsaugos posto darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas arba kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo, kurio

pareigybės aprašyme (pareiginėje instrukcijoje) yra nustatyta funkcija – užtikrinti saugumą teismuose (pavyzdžiui, teismo budėtojas).

14.3. Įėjimo kontrolės sistema – tai techninė apsaugos priemonė, susidedanti iš durų užraktą kontroliuojančių kortelių skaitytuvų, įėjimo kontrolės sistemos identifikavimo priemonių (pavyzdžiui, išmaniųjų (magnetinių) kortelių) ir kitų priemonių, skirta kontroliuoti asmenų patekimą į teismo pastatą ir jame esančias erdves bei patalpas. Teismo pastate turi būti įrengta elektroninė įėjimo kontrolės sistema, jeigu teismo pastate tokia galimybė yra sudaryta.

14.4. Pavojaus signalizavimo (pranešimų) sistema – tai techninė apsaugos priemonė, susidedanti iš pavojaus pranešimo mygtukų ir kitų priemonių, skirta nustatyti ir fiksuoti pavojaus pranešimų mygtukų suveikimo įvykius bei perduoti pavojaus signalą į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą (esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus.

14.5. Saugumo priemonės – pavojaus signalizavimo (pranešimų) sistemos, apsaugos signalizacijos sistemos, įėjimo kontrolės sistemos, vaizdo stebėjimo sistemos, mobilių (rankinių) metalo iešiklių (detektorių), stacionarių metalo detektorių, kuriomis siekiama užkirsti galinčią kilti grėsmę teismo ir teisme esančių asmenų saugumui, jų vykdomai veiklai, nusikalstamoms veikoms, nukreiptoms prieš teisėjus, teismo darbuotojus, teismo proceso dalyvius ir kitus teisme esančius asmenis, turtą bei kitas vertybes.

14.6. Saugos zonų sistema – teismo teritorijos, teismo pastate esančių patalpų ir erdvių suskirstymas į 3 apsaugos zonas: pirmoji apsaugos zona – Specialiosios paskirties patalpos, antroji zona – Tarnybinės patalpos ir trečioji zona – Viešosios patalpos. Į teismo teritorijos, teismo pastate esančių patalpų ir erdvių suskirstymą į 3 saugos zonas, rekomenduojama atsižvelgti pertvarkant teismo pastatą ir jame esančias patalpas arba projektuojant ir statant naujus teismo pastatus.

14.7. Vaizdo stebėjimo sistema – tai techninė apsaugos priemonė, susidedanti iš vaizdo stebėjimo kamerų, vaizdo įrašymo įrenginio, monitoriaus (-ių) ir kitų priemonių, skirta stebėti ir fiksuoti teismo teritoriją, teismo pastatą ir juose esančius asmenis, turtą bei kitas vertybes.

14.8. Kitos šiose Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS

PAVOJAUS SIGNALIZAVIMO (PRANEŠIMŲ) SISTEMA

15. Teismo patalpose turi būti įrengti pavojaus pranešimų mygtukai (elektroniniai prietaisai), kurie yra naudojami užfiksuoti pavojaus signalą kilus grėsmei asmens – teisėjo, teismo darbuotojo arba kito teisme esančio asmens, saugumui, ar susidarius kitai kritinei situacijai, taip pat perduoti pavojaus signalą į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą (esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus. Signalas gali būti perduodamas laidinėmis ir/ar belaidėmis ryšio linijomis.

16. Pavojaus pranešimų mygtukai montuojami visose teismo patalpose, kuriose vyksta teismo posėdžiai, teismo apsaugos poste, budėtojo patalpoje ar kitoje patalpoje, kurioje įrengtas stebėjimo pultas, susipažinimo su bylomis patalpose, raštinės zonoje, kurioje priimami ir išduodami dokumentai.

17. Pavojaus pranešimų mygtukai montuojami tokiose teismo patalpų vietose, kur būtų galima nepastebimai juos įjungti.

18. Turi būti sumontuota tokia pavojaus signalizavimo (pranešimų) sistema, kuri sudarytų galimybę nustatyti tikslią aktyvuoto pavojaus pranešimų mygtukų buvimo vietą ir perduoti pavojaus signalą į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą (esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus.

19. Pavojaus signalizavimo (pranešimų) sistema turi būti įrengiama su rezerviniu maitinimo šaltiniu, kuris, nutraukus elektros srovės tiekimą, užtikrintų nepertraukiamą šios sistemos darbingumą.

III SKYRIUS

APSAUGOS SIGNALIZACIJOS SISTEMA

20. Apsaugos signalizacijos jutikliai, magnetiniai kontaktai ir/ar kiti davikliai turi būti įrengiami teismo pastato visose pirmo, antro ir viršutinio aukštų perimetro patalpose, turinčiose angas (langai, durys, liukai ar pan.), taip pat kitose teismo pastato patalpose, į kurias įmanoma patekti naudojantis įvairiomis pastato konstrukcijomis bei inžinerinėmis sistemomis (stogeliai, priešgaisrinės kopėčios, tiesioginio praeinamumo ventiliacijos sistemos angos, stogo liukai, stoglangiai ir pan.).

21. Visi apsaugos signalizacijos sistemos signalai turi būti perduodami į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą

(esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus.

22. Apsaugos sričių įjungimas bei išjungimas turi būti vykdomas asmeniniu apsaugos kodu per prie apsaugos sričių durų esančius valdymo pultelius arba iš centrinio apsaugos pulto. Taip pat gali būti naudojamas ir automatinis apsaugos signalizacijos sistemos įjungimas nustatyto laiku (pavyzdžiui, po teismo darbo valandų).

23. Apsaugos signalizacijos sistemą turi įjungti ir išjungti teismo pirmininko įgaliotas (-i) asmuo (-ys) (pavyzdžiui, teismo budėtojas, teismo apsaugos darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas) tik jam priskirtu apsaugos kodu, teismo pirmininko nustatyto laiku. Teismo pastate esančių specialios paskirties patalpų ir erdvių (serverinės, archyvo, slaptų dokumentų saugojimo, inžinerinės infrastruktūros (šildymo katilinės, vidinės dujų paskirstymo, elektros, vėdinimo, vandens valymo įrenginių ir kt., taip pat patalpos, skirtos įslaptintam ir saugomam liudytojui, nepilnamečių apklausos, konvojuojamų laikymo, konvojaus patalpos, konvojaus judėjimo erdvės) apsaugos signalizacijos sistemą turi teisę įjungti ir išjungti tik specialų įgaliojimą turintys to teismo darbuotojai, teisėjai.

24. Centralėms bei išplėtimo moduliams turi būti numatytas rezervinis maitinimas, kad pagrindinio maitinimo gedimo atveju sistema galėtų nepertraukiamai funkcionuoti.

IV SKYRIUS

ĮEIGOS KONTROLĖS SISTEMA

25. Į teismo viešąsias patalpas laisvai įleidžiami (turi teisę patekti) teismo proceso dalyviai, kiti teismo interesantai, teisėjai ir teismo darbuotojai. Teismo proceso dalyviai, kiti teismo interesantai, teisėjai ir teismo darbuotojai įleidžiami per viešąją (centrinę, pagrindinę) įėjimą. Teismo teisėjai ir teismo darbuotojai į teismo pastatą gali patekti ir per tarnybinę įėjimą (įėjimus), jeigu teismo pastate tokia galimybė yra sudaryta. Pasibaigus teismo darbo laikui, pašaliniai asmenys į teismo pastatą neįleidžiami.

26. Į teismo tarnybines patalpas (pavyzdžiui, teisėjų ir teismo darbuotojų darbo kabinetai, teisėjų pasitarimų kambariai, teisėjų ir teismo darbuotojų poilsio kambariai, asmens higienos patalpos, taip pat koridoriai, laiptinės bei kitos judėjimo erdvės tarp šių patalpų) turi teisę patekti tik to teismo teisėjai, teismo darbuotojai. Kiti asmenys (pavyzdžiui, kito teismo teisėjai) į tarnybines patalpas įleidžiami gavus teismo pirmininko įgalioto (-ų) asmens (-ų) (pavyzdžiui, teismo budėtojo, teismo apsaugos darbuotojo, saugos tarnybos darbuotojo) arba lydimi to teismo teisėjo, teismo darbuotojo. Pastaruoju atveju to teismo teisėjas ar teismo

darbuotojas, pas kurį atvyko asmuo, asmeniškai atsako už šio asmens buvimo teismo pastate tvarką.

27. Į teismo pastate esančios specialios paskirties patalpas ir erdves (serverinės, archyvo, slaptų dokumentų saugojimo, inžinerinės infrastruktūros (šildymo katilinės, vidinės dujų paskirstymo, elektros, vėdinimo, vandens valymo įrenginių ir kt., taip pat patalpos, skirtos įslaptintam ir saugomam liudytojui, nepilnamečių apklausos, konvojuojamų laikymo, konvojaus patalpos, konvojaus judėjimo erdvės) turi teisę patekti tik specialius įgaliojimus turintis teisėjas, teismo darbuotojas arba kiti atitinkamą leidimą turintys asmenys (pavyzdžiui, konvojaus, liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos pareigūnai ir jų tarnybinis transportas, išimtiniais atvejais ir teismo tarnybinis transportas).

28. Ypatingais atvejais į bet kokias teismo patalpas bet kuriuo paros metu gali būti įleidžiami specialiųjų tarnybų (policijos, greitosios medicinos pagalbos, priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybų ir kt.) atstovai, lydimi juos iškvietusio teismo darbuotojo, teisėjo.

29. Įėjimas į tarnybines patalpas ir išėjimas iš tarnybinių patalpų, įskaitant įėjimą į viešąsias patalpas iš tarnybinių patalpų, įėjimas į teismo pastate esančios specialios paskirties patalpas ir erdves, ir išėjimas iš jų, jeigu teismo pastate yra tokia galimybė, turi būti kontroliuojamas elektroninės įeigos kontrolės sistemos. Šiuo tikslu visiems teismo teisėjams ir teismo darbuotojams turi būti išduodamos atitinkamos įeigos kontrolės sistemos identifikavimo priemonės, suteikiančios galimybę atidaryti teismo tarnybinių patalpų duris. Atsižvelgiant į teismo infrastruktūrą, turimą teismo inventorių (pavyzdžiui, įeigos kontrolės sistemą, elektroninę įeigos kontrolės sistemą), gali būti pasitelkiama elektroninėmis, mechaninėmis ir/ar kitomis saugos priemonėmis, sistemomis, siekiant užtikrinti būtiniausią apsaugą teisme.

30. Įeigos kontrolės sistemos identifikavimo priemonių rūšį, formą, jų apskaitos tvarką nustato teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan.).

31. Teismo darbuotojas, teisėjas jam išduotą įeigos kontrolės sistemos identifikavimo priemonę (pavyzdžiui, išmaniają (magnetinę) kortelę, jei teisme sumontuota ir įdiegta elektroninė įeigos kontrolės sistema), turi saugoti, neduoti jos kitiems asmenims, o pametus – nedelsiant privalo pranešti teismo pirmininko paskirtam (-iems) ir įgaliotam (-iems) teismo darbuotojui (-ams) (pavyzdžiui, teismo kancleriui, ūkio skyriaus vedėjui ar pan.).

32. Elektroninės įeigos kontrolės sistemos užfiksuoti duomenys, tai yra duomenys, susiję su asmenų patekimu į įvairias teismo patalpas, leidžiantys nustatyti, kas, kada ir kur ėjo, taip pat leidžiantys vykdyti darbo laiko apskaitą, gautus duomenis analizuoti saugumo rizikos ir grėsmių pagrindu, tvarkomi šiuos santykius reglamentuojančiais teisės aktais.

33. Elektroninės įeigos kontrolės sistemos užfiksuotus duomenis, įeigos kontrolės sistemos identifikavimų priemonių (pavyzdžiui, išmaniųjų (magnetinių) kortelių) apskaitą tvarko tik teismo pirmininko įgaliotas teismo darbuotojas.

V SKYRIUS

VAIZDO STEBĖJIMO SISTEMA

34. Vaizdo stebėjimo priemonės (stacionarios vaizdo stebėjimo kameros ir kita stacionari įranga, galinti fiksuoti vaizdo duomenis) teisme turi būti įrengtos taip, kad jos sudarytų sąlygas fiksuoti teismo pastato perimetrą, visus įėjimus į teismo pastatą, įėjimus iš viešųjų patalpų į tarnybines, susipažinimo su bylomis patalpą ir įėjimą į patalpą darbui su įslaptinta informacija, taip pat iš teismo apsaugos posto (budėtojo patalpos) nematomas viešųjų patalpų erdves, nematomą laukiamąją erdvę, nematomus įėjimus į proceso dalyvių pasitarimų kambarius ir nematomą drabužių saugyklą. Vaizdo stebėjimo monitoriai turi būti sumontuoti budėtojo patalpoje, teismo apsaugos poste ar kitoje šių funkcijų vykdymui tinkamoje teismo patalpoje.

35. Teismo vaizdo stebėjimo įranga, išskyrus vaizdo stebėjimo kameras, vaizdo stebėjimo priemones ir informacijos perdavimo tinklus, turi būti rakinamoje patalpoje, į kurią draudžiama įeiti asmenims, neturintiems tokios teisės.

36. Vaizdo stebėjimo priemonėmis užfiksuoti duomenys, tai yra duomenys, susiję su fiziniu asmeniu, turtu ir materialinėmis vertybėmis (toliau – vaizdo duomenys), tvarkomi vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu bei kitais šiuos santykius reglamentuojančiais teisės aktais.

37. Vaizdo duomenų valdytojas yra teismas, kuriame vyksta vaizdo stebėjimas. Visus vaizdo duomenis turi teisę tvarkyti tik teismo pirmininko paskirtas (-i) asmuo (-ys), atsakingas (-i) už teismo vaizdo stebėjimo sistemos techninę priežiūrą ir vaizdo duomenų tvarkymą (toliau – teismo darbuotojas, tvarkantis vaizdo duomenis).

38. Vaizdo duomenų tvarkymas turi būti nustatytas teismo parengtame ir patvirtintame rašytiniame dokumente, kuriame būtų nurodomas vaizdo stebėjimo tikslas ir apimtis, vaizdo duomenų saugojimo terminas, priejimo prie tvarkomų vaizdo duomenų sąlygos, šių duomenų naikinimo sąlygos ir tvarka bei nustatyti kiti reikalavimai teisėtam vaizdo duomenų tvarkymui.

39. Vaizdo stebėjimą vykdo teismo pirmininko paskirtas (-i) asmuo (-ys), atsakingas (-i) už vaizdo duomenų tvarkymą naudojant vaizdo stebėjimo priemones.

40. Vaizdo duomenys įrašomi vaizdo duomenų įrašymo įrenginiuose, skirtuose vaizdo duomenims įrašyti, saugoti, peržiūrėti, kopijuoti. Vaizdo duomenys vaizdo įrašymo įrenginiuose saugomi ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų, o jei per vaizdo duomenų saugojimo laikotarpį kreipiasi teisėsaugos institucijos (jeigu vaizdo duomenys yra reikalingi teisėtiems veiksams atlikti (pavyzdžiui, teisės pažeidimo tyrimui) tokie duomenys turi būti perkeliama į atskirą laikmeną ir saugomi tiek, kiek to reikalauja duomenų tvarkymo tikslai. Pasibaigus vaizdo duomenų saugojimo terminui vaizdo duomenys yra sunaikinami.

41. Teismas turi įgyvendinti tinkamas organizacines ir technines priemones, skirtas apsaugoti vaizdo duomenis nuo atsitiktinio ar neteisėto naikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Teismas turi laikytis pagrindinių vaizdo duomenų tvarkymo principų bei konfidencialumo ir saugumo reikalavimų, įtvirtintų Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

42. Vaizdo duomenų subjektai turi teisę žinoti apie savo asmens duomenų tvarkymą, susipažinti su savo asmens duomenimis ir įgyvendinti kitas Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytas teises šiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

43. Vaizdo duomenys tretiesiems asmenims teikiami tik įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais bei tvarka.

44. Teismas, teikdamas vaizdo įrašo kopiją vaizdo duomenų subjektams, teisėsaugos institucijoms ar kitais atvejais, kai vaizdo duomenys turi būti teikiami pagal įstatymus, turi pildyti vaizdo duomenų teikimo žurnalą. Šiame žurnale pateikiama informacija apie vaizdo įrašo kopijos gavėją, duomenų pateikimo laiką, pateiktų duomenų apimtį, duomenų pateikimo teisinį pagrindą, duomenis pateikusį atsakingą asmenį ir kt. Žurnalą pildo teismo darbuotojas, tvarkantis vaizdo duomenis arba kitas teismo pirmininko paskirtas teismo darbuotojas elektroniniu būdu arba raštu.

VI SKYRIUS

MOBILŪS (RANKINIAI) METALO IEŠKIKLIAI (DETEKTORIAI), STACIONARŪS METALO DETEKTORIAI

45. Mobilių (rankinių) metalo iešiklių (detektorių), stacionarių metalo detektorių panaudojimo tikslas – užtikrinti teismo ir kitų asmenų apsaugą nuo Gairių 9 punkte įvardintų draudžiamų daiktų patekimo į teismo teritoriją, pastatą, ypač į teismo posėdžių sales.

46. Teismo apsaugos posto darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas arba kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo (pavyzdžiui, teismo budėtojas), kurio pareigybės aprašyme

(pareiginėje instrukcijoje) yra nustatyta funkcija – užtikrinti saugumą teismuose, patikrinti asmenį (rankiniu) metalo iešikliu (detektoriumi), stacionariu metalo detektoriumi, (rankinį) metalo iešiklį (detektorių), stacionarų metalo detektorių naudoja savo tiesioginių funkcijų vykdymui.

47. Teismo apsaugos posto darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas arba kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo (pavyzdžiui, teismo budėtojas), kurio pareigybės aprašyme (pareiginėje instrukcijoje) yra nustatyta funkcija – užtikrinti saugumą teismuose, patikrinti asmenį (rankiniu) metalo iešikliu (detektoriumi), stacionariu metalo detektoriumi, turi teisę, o, kilus įtarimui dėl draudžiamų daiktų turėjimo ar teismo pirmininkui, arba bylą nagrinėjančio teisėjo sprendimu nurodžius, privalo patikrinti į teismą atvykusius asmenis naudojant mobilių (rankinį) metalo iešiklį (detektorių), stacionarų metalo detektorių.

48. Teismo apsaugos posto darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas arba kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo (pavyzdžiui, teismo budėtojas), kurio pareigybės aprašyme (pareiginėje instrukcijoje) yra nustatyta funkcija – užtikrinti saugumą teismuose, patikrinti asmenį (rankiniu) metalo iešikliu (detektoriumi), stacionariu metalo detektoriumi, turi teisę patikrinti asmenį (rankiniu) metalo iešikliu (detektoriumi), stacionariu metalo detektoriumi tik tikrinamajam asmeniui išreiškus sutikimą. Jeigu asmuo, kuris yra tikrinamas, nesutinka, šis asmuo į teismo pastatą ar atskiras jo patalpas neįleidžiamas.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Šiose Gairėse yra nustatyti rekomenduojami reikalavimai, taikomi saugumo priemonių įdiegimui ir naudojimui teismuose. Siekdamas užtikrinti aukštesnį asmens duomenų saugos ir kito saugumo lygį teisme, teismas gali imtis papildomų apsaugos priemonių.

50. Organizuojant saugumo priemonių teismuose įdiegimą ir naudojimą konkrečiame teisme, Gairių nuostatos nėra taikomos tiesiogiai. Teismo pirmininkas privalo, vadovaudamasis šiose Gairėse įtvirtintomis nuostatomis bei atsižvelgdamas į kiekvieno teismo saugumo užtikrinimo poreikį, į tam tikrus su teismų veikla susijusius kriterijus (pavyzdžiui, teismų nagrinėjamos bylos) patvirtinti tvarką, kuri detalizuotų saugumo priemonių teismuose įdiegimą ir naudojimą konkrečiame teisme (toliau – Tvarka).

51. Už Tvarkos nuostatų laikymosi priežiūrą ir jų vykdymo kontrolę bei periodišką Tvarkos peržiūrėjimą atsakingas teismo pirmininko paskirtas teismo darbuotojas, kuris, įvertinęs Tvarkos taikymo praktiką, esant poreikiui inicijuoja Tvarkos pakeitimus.

52. Teismo pirmininko pasirinktu būdu ir forma visi teismo teisėjai, teismo darbuotojai turi būti supažindinami su Gairių 50 punkte nurodyta tvarka.

53. Asmenys, pažeidę šių Gairių 50 punkte nurodytos Tvarkos reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

DERINIMO PAŽYMA

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS NUTARIMO „DĖL SAUGUMO PRIEMONIŲ TEISMUOSE ĮGYVENDINIMO GAIRIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

2017 m. kovo 20 d.

Pastabas pateikęs Teisėjų tarybos narys arba teismas, duomenys apie pastabų pateikimo datą ir būdą	Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas
Ramūnas Gadliauskas, 2017 m. kovo 7 d. el. laiškas	1.	Abejoju, ar teismo pirmininkas galėtų ir turėtų įgalioti kokį nors teisėją rūpintis teismo saugumo organizavimu ir įgyvendinimu. Šiuo reikalu turi rūpintis arba teismo pirmininkas, arba jo pareigas einantis asmuo, arba įgaliotas teismo darbuotojas – kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan. (Gairių 7 punktas).	Atsižvelgta. Projektu siūlomų Gairių 7 punktas pakoreguotas pakeičiant „Už teismo saugumo organizavimą ir įgyvendinimą atsako teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan. [...]“. Pakeitimai atlikti atsižvelgiant į tai, kad teisėjas yra teisingumą vykdančias subjektas, o ne teismų pastato saugumu besirūpinantis pareigūnas. Pakoreguoti Gairių 6, 7, 12, 30 ir 31 punktai.
	2.	Tam tikras prieštaravimas tarp Gairių 8, 9 ir 10 punktų – apie draudimą įsinešti ginklus informuojama prieš patenkant į patalpas, o apie galimybės laikinai palikti saugoti ginklus nebuvimą – jau teismo patalpose. Gal visą informaciją reiktų pateikti prieš patenkant į patalpas?	Svarstyтина. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų nustatytais atvejais gali būti uždrausta nešiotis ginklus viešosiose vietose, jeigu tai gali kelti grėsmę žmogaus ir visuomenės saugumui. Ši nuostata netaikoma asmenims, vykdančioms profesinę veiklą, susijusią su asmens ir turto apsauga (Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 33 straipsnio 5 dalis); bei, kad į valstybės institucijas, įstaigas atvykstantiems asmenims gali būti, o ne privalo būti sudaromos sąlygos ginklus palikti laikinai saugoti (Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 32 straipsnio 4 dalis), siūlytina

			palikti teismui galimybę į teismą atvykusius asmenis informuoti dėl galimybės nebuvimo teisme palikti saugoti ginklą jau patekus į teismo pastatą. Taip pat manytina, kad realiai išpildyti šią nuostatą, t.y. vizualizuoti ją prieš patenkant į teismo pastatą bus sudėtinga dėl informacijos apimties.
	3.	Prieštaravimas tarp Gairių 16-17 punktų. Nebeaišku, ar mygtukai turi būti 16 punkte išvardintose teismo patalpose montuojami, o kitur įrengiami mobilūs, ar gali būti mobilūs ir 16 punkte išvardintose teismo patalpose? Gal technika tai ir leidžia, bet aš abejoju, kaip bus nustatoma Gairių 18 punkte minima mobilaus pavojaus mygtuko tiksli vieta? Gal visgi reikėtų atskirti reikalavimus, taikomus stacionariems mygtukams, ir reikalavimus, kai įrengiami mobilūs pavojaus mygtukai	<p>Atsižvelgta</p> <p>Po pastabų pateikimo Projektu siūlomose Gairėse nuspręsta iš viso atsisakyti mobilių pavojaus mygtukų, nes juos nuspaudus perduodama ne mygtuko buvimo vieta, o jo signalo imtuvo. Mobilūs mygtukai, kurie leidžia nustatyti tikslią jų buvimo vietą - per brangūs, todėl jų diegti ateityje neplanuojama. Lietuvos teismuose 2016-2017 m. buvo įrengti belaidžiai stacionarūs pavojaus mygtukai.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 2 punktas pakoreguotas: „Pavojaus pranešimų mygtukai montuojami tokiose teismo patalpų vietose, kur būtų galima nepastebimai juos įjungti.</p>
Klaipėdos apygardos teismas 2017 m. kovo 16 d. raštas Nr. 11–134 (pateikta per TAIS)	4.	<p><i>Dėl sąvokų: „jo paskirtas ir įgaliotas teisėjas, teismo darbuotojas“ (7 p.), „kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo“ (9 p.), „teismo pirmininko įgaliotas asmuo“ (23 p.), „teismo apsaugos darbuotojas ar teismo budėtojas“ (26 p.), „teismo pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo (pavyzdžiui, už teismo saugumo organizavimą ir įgyvendinimą paskirtas atsakingas teismo darbuotojas“ (30 p.) ir t.t.</i></p> <p>Manome, kad Gairėse įtvirtinama per daug ir įvairių sąvokų už teismo saugumo organizavimą ir įgyvendinimą atsakingam asmeniui įvardyti, todėl siūlytina vartoti vieną aiškią sąvoką, pavyzdžiui, „teismo pirmininkas ar jo įgaliotas atsakingas asmuo“, priešingu atveju atsiranda sumaištis, ne visai aišku, kuriais atvejais kurį asmenį projekto rengėjas turi omenyje. Mūsų</p>	<p>Atsižvelgta „Dėl sąvokų už teismo saugumo organizavimą ir įgyvendinimą atsakingam asmeniui įsivardinti suvienodinimo Gairėse“.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 7 punktas pakoreguotas pakeičiant „Už teismo saugumo organizavimą ir įgyvendinimą atsako teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan. [...]“.</p> <p>Pakeitimai atlikti atsižvelgiant į tai, kad teisėjas yra teisingumą vykdančias subjektas, o ne teismo pastato saugumu besirūpinantis pareigūnas.</p> <p>Pakoreguoti Gairių 6, 7, 12, 30 ir 31 punktai.</p> <p>Atsižvelgta „Dėl sąvokų už teismo saugumo užtikrinimo atsakingiems asmenims įsivardinti suvienodinimo Gairėse“.</p> <p>Pakoreguoti Gairių 9, 14.2., 26, 46-48 punktai pakeičiant „</p>

	nuomone, teisėjas apskritai neturėtų būti įtraukiamas į šią veiklą, nes, pirmiausia, jis yra teisingumą vykdančias subjektas, o ne teismo pastato saugumu besirūpinantis pareigūnas.	Teismo apsaugos posto darbuotojas, saugos tarnybos darbuotojas arba kitas teismo pirmininko įgaliotas asmuo, kurio pareigybės aprašyme (pareiginėje instrukcijoje) yra nustatyta funkcija užtikrinti saugumą“.
5.	<i>Dėl Gairių 6-7 punktų:</i> manome, kad teismas negali planuoti, organizuoti, analizuoti, vertinti – šiuos veiksmus pagal kompetenciją atlieka teismo pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo, todėl siūlytume Gairių 6 ir 7 punktus sujungti ir atitinkamai atsakomybę už šiuose punktuose nurodytas veiklas priskirti teismo vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.	Atsižvelgta, išskyrus dėl punktų sujungimo. Projektu siūlomų Gairių 6 punktas pakoreguotas pakeičiant „[...] kiekvienas teismas, t. y. teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan.) , turėtų nuolat planuoti, organizuoti ir įgyvendinti saugumo priemonės teismuose, įskaitant prevencines priemones – [...]“. Nutarta Gairių 6-7 punktus išdėstyti atskirai, siekiant aiškiai reglamentuoti subjektus, atsakingus už saugumo organizavimą ir įgyvendinimą teismuose bei veiklas, susijusias su saugumo priemonių įgyvendinimu teismuose.
6.	<i>Dėl Gairių 9-10 punktų:</i> siūlytina šiuos punktus dėl tos pačios jų reguliavimo srities – šaunamųjų ir kitų tokio pobūdžio ginklų įsinešimo, sujungti į vieną. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad šaltasis ginklas yra nešaunamasis ginklas, manome, kad šias sąvokas vartoti atskirai netikslinga (žr. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą). Atsižvelgus į tai, kad įsinešti draudžiamų daiktų sąrašas „nėra baigtinis“, siūlytina atsisakyti tokio detalaus daiktų vardijimo (pavyzdžiui, kyla	Neatsižvelgta. Projektu siūlomų Gairių 9-10 punktai išskirti siekiant teisinio aiškumo. Gairių 9 punkte įtvirtinta teismo pareiga aiškiai ir tinkamai pateikti informaciją apie draudimą asmenims įsinešti ginklus ir šaudmenis. Gairių 10 punkte nurodoma apie teismo pareigą aiškiai ir tinkamai pateikti informaciją, kad atvykstantiems į teismo patalpas asmenims teismo patalpose nėra galimybės teisėtai turimus jų ginklus ir šaudmenis palikti laikinai saugoti. Atsižvelgta. Projektu siūlomo Gairių 9 punktas pakoreguotas pakeičiant „Prieš patenkant į teismo patalpas turi būti aiškiai ir tinkamai pateikta informacija apie draudimą asmenims [...] įsinešti bet kokio tipo šaunamuosius, nešaunamuosius ginklus, šaudmenis (nepriklausomai nuo turimų leidimų) [...]“.

		klausimas, kodėl šiame sąraše nėra tokio svarbaus punkto kaip sprogmenys).	
7.	<p><i>Dėl Gairių 14.3. punkto:</i> sistemiškai aiškinant šį Gairių reglamentavimą ir 14.1. punkto turinį kyla klausimas, ar įeigos kontrolės sistema neapima ir <u>nesankcionuoto</u> patekimo į teismo pastatą ir kitas jo erdves? Kodėl tai nežymima ir šiame punkte?</p> <p><i>Dėl Gairių 14.4. punkto:</i> siūlytina įtvirtinti signalo perdavimą į vietinį ir (arba) centrinį stebėjimo pultus (kaip ir 14.1. p. reglamentavime).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įeigos kontrolės sistema skirta kontroliuoti asmenų patekimą į teismo teritoriją, teismo pastatą ir jame esančias erdves bei patalpas, t.y., Įeigos kontrolės sistema apima ne tik nesankcionuotą patekimą į teismo pastatą. Apsaugos signalizacijos sistemos pagrindinė funkcija - nustatyti ir fiksuoti nesankcionuotą patekimą į saugomą zoną bei perduoti signalą į vietinį ir centralizuotą stebėjimo pultą. Atsižvelgiant į tai, projektu siūlomo Gairių 14.3. papunktyje nėra išskirta atskirai „<u>nesankcionuoto</u> patekimo į teismo pastatą ir kitas jo erdves“.</p> <p>Atsižvelgta.</p> <p>Pakoreguoti Gairių 14.1. ir 14.4. papunkčiai.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 14.1. ir 14.4. papunkčiai pakoreguoti pakeičiant „perduoti pavojaus signalą į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą (esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus.“.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 14.1. 14.2. papunkčiuose įtvirtintų saugumo priemonių tikslas - suveikus signalizacijai, signalas būtų perduotas reikiamoms tarnyboms ir į signalą būtų tinkamai sureaguota. Jeigu signalas bus perduodamas tik į vietinį teismo pastate esantį stebėjimo pultą, tuomet tik „kauks sirena“, bet niekas neatvyks apžiūrėti objekto, nes negaus reikiamų signalų.</p>	
8.	<p><i>Dėl Gairių 15 punkto:</i> kyla klausimas kuo skiriasi centralizuotas (14.1. p.), centrinis (14.4. p.) punktai bei perdavimas saugos tarnybai/policijai? Mūsų nuomone, šie pulai ir</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 130 straipsnio 1 dalis numato, kad tvarką ir rimtį teismuose padeda užtikrinti policija. Teismų apsaugą užtikrinančių policijos pareigūnų</p>	

		<p>galimybės perduoti signalus turėtų būti Gairėse vadinami ir reglamentuojami vienodai arba paaiškinami jų skirtumai, nes iš dabartinės redakcijos neaišku.</p>	<p>įgaliojimus nustato įstatymai. Policijai optimizavus savo veiklą, atsisakyta fizinės teismų pastatų apsaugos. Lietuvos viešosios policijos rinktinė „Vytis“ užtikrina viešąją tvarką, visuomenės saugumą. Be nurodytos įstatymo nuostatos, saugumą teismuose gali užtikrinti ir saugos tarnyba, sudarytos su atitinkamu teismu, sutarties pagrindu. Atsižvelgiant į tai, projektu siūlomų Gairių 15 punkte numatyta galimybė pavojaus pranešimų mygtukų užfiksuotą pavojaus signalą kilus grėsmei perduoti į teismo pastate esančiame apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje įrengtą stebėjimo pultą bei saugos tarnybai arba policijai.</p> <p>Patikslinti Gairių 15, 18 punktai „[...]perduoti pavojaus signalą į vietinį (teismo pastate esančiam apsaugos poste, budėtojo ar kitoje patalpoje) ir centralizuotą (esančiam saugos tarnyboje arba policijoje, priklausomai nuo teismo pasirinkto saugumą teismuose galinčio užtikrinti subjekto) stebėjimo pultus. [...]“.</p>
	9.	<p><i>Dėl Gairių 14.3., 29, 32 punktų įgyvendinimo galimybių:</i> manome, kad apskritai vadovaujantis šiomis Gairėmis galės būti kuriamos vidinės tvarkos teismų saugumo organizavimo ir įgyvendinimo pagal naujai įdiegtas technologijas srityje. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad teismuose vis dar ilgus metus eksploatuojamos jų lėšomis įsigytos ir sumontuotos senesnių modelių, bet vis dar veikiančios įeigos kontrolės sistemos (dažniausiai skiriančios tarnybines patalpas nuo viešųjų), todėl Gairėse turėtų būti įtvirtintos nuostatos ir apie šias sistemas, kurios nėra valdomos kompiuterių plačiąja prasme (o tik kontrolerio, kuris net nesijungia prie kompiuterio) ir jų pagalba neįmanoma nustatyti kas, kur, kada įėjo ar išėjo.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į pateiktas pastabas, siekiant projektu siūlomų Gairių teisinio reglamentavimo aiškumo, įsivestas Gairių 14.6. papunktis apibrėžiantis Saugos zonų sistemos sąvoką: „14.6. Saugos zonų sistema – teismo teritorijos, teismo pastate esančių patalpų ir erdvių suskirstymas į 3 apsaugos zonas: pirmoji apsaugos zona – Specialiosios patalpos, antroji zona – Tarnybinės patalpos ir trečioji zona – Viešosios patalpos. Į teismo teritorijos, teismo pastate esančių patalpų ir erdvių suskirstymą į 3 saugos zonas, rekomenduojama atsižvelgti pertvarkant teismo pastatą ir jame esančias patalpas arba projektuojant ir statant naujus teismo pastatus.“.</p> <p>Pakoreguoti Gairių 27, 29 punktai, pakeičiant:</p> <p>Pakoreguoti Projektu siūlomų Gairių 14.3, 26, 27, 29 punktai pakeičiant:</p>

		<p>„14.3. [...] Teismo pastate turi būti įrengta elektroninė įeigos kontrolės sistema, jeigu teismo pastate tokia galimybė yra sudaryta.“.</p> <p>„29. Įėjimas į tarnybines patalpas ir išėjimas iš tarnybinių patalpų, [...], jeigu teismo pastate yra tokia galimybė, turi būti kontroliuojamas elektroninės įeigos kontrolės sistemos. Šiuo tikslu visiems teismo teisėjams ir teismo darbuotojams turi būti išduodamos atitinkamos įeigos kontrolės sistemą identifikuojančios priemonės, suteikiančios galimybę atidaryti teismo tarnybinių patalpų duris. Atsižvelgiant į teismo infrastruktūrą, turimą teismo inventorių, gali būti pasitelkiama elektroninėmis, mechaninėmis ir/ar kitomis saugos priemonėmis, sistemomis, siekiant užtikrinti būtiniausią apsaugą teisme.“.</p> <p>„31. Teismo darbuotojas, teisėjas jam išduotą įeigos kontrolės priemonę (pavyzdžiui, išmaniąją (magnetinę) kortelę, jei teisme sumontuota ir įdiegta elektroninė įeigos kontrolės sistema), turi saugoti, neduoti jos kitiems asmenims, o pametus – nedelsiant privalo pranešti teismo pirmininko paskirtam (-iems) ir įgaliotam (-iems) teismo darbuotojui (-ams) (pavyzdžiui, teismo kancleriui, ūkio skyriaus vedėjui ar pan.).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Teisėjų taryba 2015 m. sausio 30 d. priėmė nutarimą Nr.13P-16-(7.1.2) „Dėl Pavyzdinio pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, kuriuo nustatė, kad projektuojant ir įrengiant naujus ar rekonstruojant esamus teismų pastatus ir patalpas, teismo pastatas turi būti suskirstytas (padalintas) į tris atskirtas funkcines dalis: tarnybines patalpas, viešąsias patalpas ir specialiosios paskirties patalpas.</p>
Ramūnas Gadliauskas, 2017 m. kovo 7 d. el. laiškas	10.	<p>Prieštaravimas tarp Gairių 16-17 punktų. Nebeaišku, ar mygtukai turi būti 16 punkte išvardintose teismo patalpose montuojami, o kitur įrengiami mobilūs, ar gali būti mobilūs ir 16</p> <p>Atsižvelgta</p> <p>Po pastabų pateikimo Projektu siūlomose Gairėse nuspręsta iš viso atsisakyti mobilių pavojaus mygtukų sąvokos, nes juos nuspaudus perduodama ne mygtuko buvimo vieta, o jo signalo</p>

		<p>punkte išvardintose teismo patalpose ? Gal technika tai ir leidžia, bet aš abejoju, kaip bus nustatoma Gairių 18 punkte minima mobilaus pavojaus mygtuko tiksli vieta ? Gal visgi reikėtų atskirti reikalavimus, taikomus stacionariems mygtukams, ir reikalavimus, kai įrengiami mobilūs pavojaus mygtukai</p>	<p>imtuvo. Mobilūs mygtukai, kurie leidžia nustatyti tikslią jų buvimo vietą - per brangūs, todėl jų diegti ateityje neplanuojama. Lietuvos teismuose 2016-2017 m. buvo įrengti belaidžiai stacionarūs pavojaus mygtukai.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 2 punktas pakoreguotas: „Pavojaus pranešimų mygtukai montuojami tokiose teismo patalpų vietose, kur būtų galima nepastebimai juos įjungti.</p>
	11.	<p>Gairių 25 punkto trečiame sakinyje reikėtų vartoti tarnybinio įėjimo (įėjimų) sąvoką.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 25 punktas pakoreguotas pakeičiant „[...] Teismo teisėjai ir teismo darbuotojai į teismo pastatą gali patekti ir per tarnybinį įėjimą (įėjimus), jeigu teismo pastate tokia galimybė yra sudaryta [...]“.</p>
	12.	<p>Gairių 26 punkte nesuderintos kito asmens, suinteresuoto asmens sąvokos.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 26 punktas pakoreguotas pakeičiant „[...] Pastaruoju atveju to teismo teisėjas ar teismo darbuotojas, pas kurį atvyko asmuo, asmeniškai atsako už šio asmens buvimo teismo pastate tvarką“.</p>
<p>Klaipėdos apygardos teismas 2017 m. kovo 16 d. raštas Nr. 11–134 (pateikta per TAIS)</p>	13.	<p><i>Dėl Gairių 29 punkto:</i> 2017 m. kovo 2 d. įsigaliojo Teisėjų tarybos nutarimas Nr. 13P-32-(7.1.2) „Dėl vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo teismuose gairių patvirtinimo“, kuriame įtvirtinamos 3 paskirčių patalpos teismuose: viešosios, tarnybinės ir specialiosios patalpos. Siūlytume šiose Gairėse vartoti su paminėto nutarimo reglamentavimu suderintas sąvokas toms pačioms patalpoms apibūdinti. „Riboto patekimo patalpų“ galiojantis nutarimas apskritai neįtvirtina.</p> <p>Kitas svarbus momentas šiame punkte yra tas, kad ne visuose teismuose pagal pastato specifiką ir finansavimą įteigos kontrolės sistemos pagalba bus kontroliuojamos visos punkto</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Pakoreguoti Projektu siūlomų Gairių 23, 27, 29 punktai, atsisakant „Riboto patekimo patalpų“ sąvokos.</p> <p>Pakoreguotas Gairių 29 punktas atsisakius tik vienos įteigos kontrolės priemonės įtvirtinimo bei įtvirtinus galimybę, atsižvelgiant į teismo infrastruktūrą, turimą teismo inventorių (pavyzdžiui, įteigos kontrolės sistemą, elektroninę įteigos</p>

		<p>pirmame sakinyje išvardintos patalpos. Pavyzdžiui, Klaipėdos apygardos teisme tokių sistemų nėra galimybių įdiegti serverinei ir teismo archyvui. Manome, kad kituose teismuose taip pat pasitaikys tokių nesklandumų. Todėl šiame punkte turėtų būti pažymėta tokia išimtis.</p> <p>Taip pat kyla klausimas, ar tikslinga šio punkto antrame sakinyje įtvirtinti tik vieną priemonę – išmaniąsias (magnetines) korteles. Technologijoms sparčiai vystantis gali atsirasti ir kitokių įeigos kontrolės priemonių, kurias sėkmingai ims naudoti ir teismai. Be to, nepamirškime, kad kai kurie teismai turi jas įsidiegti anksčiau. Tokios priemonės gali būti, pavyzdžiui, įeigos kortelės, pakabukai, išmaniųjų telefonų įvairios technologijos ir programėlės, kurios keičia korteles ar pakabukus, taip pat gali būti naudojama pirštų antspaudų, kodų ir t.t. skaitytuvai. Siūlytina atsisakyti tik vienos priemonės įtvirtinimo.</p>	<p>kontrolės sistemą), pasitelkti ne tik elektroninėmis, bet ir mechaninėmis ir/ar kitomis saugos priemonėmis, sistemomis, siekiant užtikrinti būtiniausią apsaugą teisme.</p>
	14.	<p><i>Dėl Gairių 30 punkto:</i> kyla klausimas dėl nuostatos, kad teismo darbuotojas vykdys kortelių pametimo apskaitą, įtvirtinimo tikslingumo. Be to, atsižvelgiant į Gairių 29 p. komentarą siūlytina šį punktą keisti į tokią formulę: „Įeigos kontrolės sistemos priemonių rūšį, formą, kitus rekvizitus, jų apskaitos tvarką nustato teismo pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo“.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomo Gairių 30 punktas pakoreguotas pakeičiant „Įeigos kontrolės sistemos identifikavimo priemonių rūšį, formą, jų apskaitos tvarką nustato teismo pirmininkas ar jo paskirtas (-i) ir įgaliotas (-i) teismo darbuotojas (-ai) (pavyzdžiui, teismo kancleris, ūkio skyriaus vedėjas ar pan.).“.</p> <p>Projektu siūlomo Gairių 33 punktas pakoreguotas pakeičiant „Elektroninės įeigos kontrolės sistemos užfiksuotus duomenis, įeigos kontrolės sistemos identifikavimų priemonių (pavyzdžiui, išmaniųjų (magnetinių) kortelių) apskaitą tvarko tik teismo pirmininko įgaliotas teismo darbuotojas.“.</p>

	15.	<i>Dėl Gairių 34 punkto:</i> jei teisme nebus budėtojo patalpos ar apsaugos posto, kaip, vadovaujantis Gairėmis, teismo vadovas turės organizuoti monitorių montavimą? Siūlytume įtvirtinti abstraktesnį šios patalpos pavadinimo variantą, pavyzdžiui, „atitinkamoje teismo patalpoje (pavyzdžiui, budėtojo patalpoje, teismo apsaugos poste ar kitur)“.	Atsižvelgta. Siūlomų Gairių 34 punktas pakoreguotas pakeičiant: „[...]Vaizdo stebėjimo monitoriai turi būti sumontuoti budėtojo patalpoje, teismo apsaugos poste ar kitoje šių funkcijų vykdymui tinkamoje teismo patalpoje“.
	16.	<i>Dėl Gairių 38-44 punktų:</i> kadangi šie punktai atitinka aktualios redakcijos Vaizdo duomenų tvarkymo pavyzdines taisykles, patvirtintas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos inspektoriaus, kurios nurodomos ir 13 punkte, siūlytina jų neperrašinėti, tokiu būdu mažinti Gairių apimtį bei įtvirtinti nuostatą, kad „teismo pirmininkas patvirtina vaizdo duomenų tvarkymo konkrečiame teisme taisykles, atitinkančias teisės aktų reikalavimus“.	Svarstyta. Siekiant išlaikyti projektu siūlomų Gairių skyrių vienodą struktūrą, siūloma nekeisti Gairių 38-44 punktų pagal pateiktas pastabas. Siekiant teisinio aiškumo, projektu siūlomų Gairių 40 punktas pakoreguotas pakeičiant: „40. [...] Vaizdo duomenys vaizdo įrašymo įrenginiuose saugomi ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų, o jei per vaizdo duomenų saugojimo laikotarpį kreipiasi teisėsaugos institucijos (jeigu vaizdo duomenys yra reikalingi teisėtiems veiksams atlikti (pavyzdžiui, teisės pažeidimo tyrimui) tokie duomenys turi būti perkeltami į atskirą laikmeną ir saugomi tiek, kiek to reikalauja duomenų tvarkymo tikslai.“.
Ramūnas Gadliauskas, 2017 m. kovo 7 d. el. laiškas	17.	Neaiški Gairių 46 punkto prasmė.	Neatsižvelgta. Pagal Lietuvos Respublikos asmens ir turto saugos įstatymo nuostatas, ne kiekvienas asmuo turi teisę saugomame objekte fikrinti kito asmens dokumentus ir nustatyti asmens tapatybę, tikrinti asmenų turimus daiktus. Atsižvelgiant į tai, ir siekiant suteikti konkrečiam teismo darbuotojui galimybę tai atlikti, Gairių 46 punkte nurodyta, kad tokias funkcijas (patikrinti asmenį rankiniu ar stacionariu metalo detektoriumi) turi atlikti tik tas asmuo, kurio pareigybės aprašyme yra nustatytos tokios funkcijos ir tik tiesioginių pareigų vykdymui.

	18.	<p>Gairių 48 punkte paskutiniojo sakinio visiškai nereikia. Jei asmuo atsisakė tikrintis, jis neįleidžiamas. Jei kyla papildomų įtarimų, teismo darbuotojas gali pranešti policijai apie įtartina asmenį, bet policija pasitelkiama ne asmens patikrinimui, kad jis būtų įleistas į teismą, o kad būtų užkardyta galimai neteisėta veika. Taigi šis klausimas išeina iš Gairių reguliavimo ribų.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 48 punktas pakoreguotas: „[...] Jeigu asmuo, kuris yra tikrinamas, nesutinka, šis asmuo į teismo pastatą ar atskiras jo patalpas neįleidžiamas“.</p>
<p>Irena Vapšvienė, 2017 m. kovo 8 d. el. laiškas</p>	19.	<p>Teorinis saugumo lygmuo, kuris yra siūlomas gairėse ir praktinis, kuris yra teismuose – labai skiriasi ir yra skirtingos platumos, t.y., daugelyje rajonų teismų nėra patalpos skirstomos į viešąsias, tarnybines ir specialiosios paskirties patalpas. Kiekvienas teisme pats turi pasirūpinti savo saugumu. Atsižvelgiant į tai, Gairės galėtų būti tik rekomendacinio pobūdžio.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 49 punkte nustatyta, kad šiose Gairėse yra nustatyti minimalūs rekomenduojami reikalavimai, taikomi saugumo priemonių įdiegimui ir naudojimui teismuose. Siekdamas užtikrinti aukštesnį asmens duomenų saugos ir kito saugumo lygį teisme, teismas gali imtis papildomų apsaugos priemonių.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 49 punktas pakoreguotas: „Šiose Gairėse yra nustatyti rekomenduojami reikalavimai [...]“.</p>
<p>Ramūnas Gadliauskas, 2017 m. kovo 7 d. el. laiškas</p>	20.	<p>Gairėse yra nustatyti minimalūs reikalavimai – kaip juos vykdys smulkūs rajonų teismai, kuriuose nėra nei apsaugos posto, nei budėtojo, nei metalo detektoriaus?</p> <p>Gal geriau nurodyti „rekomenduojami reikalavimai“, kuriuos konkrečios teismo pirmininkas konkrečioje tvarkoje, kiek įmanoma pritaikys savo įstaigai (Gairių 49 punktas).</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 49 punktas pakoreguotas: „Šiose Gairėse yra nustatyti rekomenduojami reikalavimai [...]“.</p>
	21.	<p>Pagal Gairių 50 punktą teismo pirmininkas tik turi teisę patvirtinti tvarką (reiškia turi teisę ir netvirtinti), tai kaip tai dera su Gairių 52 punktu?</p> <p>Gal reikėtų numatyti privalomą tvarkos patvirtinimą arba nurodyti, kad jei tokia tvarka</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Projektu siūlomų Gairių 50 punktas pakoreguotas pakeičiant „Organizuojant saugumo priemonių teismuose įdiegimą ir naudojimą konkrečiame teisme, Gairių nuostatos nėra taikomos tiesiogiai. Teismo pirmininkas privalo, vadovaudamasis šiose Gairėse įtvirtintomis nuostatomis [...]“.</p>

		patvirtinta, tai teismo darbuotojai pasirašytinai supažindinami.	patvirtinti tvarką, kuri detalizuotų saugumo priemonių teismuose įdiegimą ir naudojimą konkrečiame teisme“.
Klaipėdos apygardos teismas 2017 m. kovo 16 d. raštas Nr. 11–134 (pateikta per TAIS)	22.	<i>Dėl Gairių 52 punkto:</i> nepritariame, kad į šių Gairių reguliavimo sritį įeitų ir toks vidinio teismo administravimo srities nurodymas kaip darbuotojų supažindinimo <u>pasirašytinai</u> su teismo pirmininko nustatyta tvarka įtvirtinimas. Manome, kad teismo vadovui turėtų būti palikta diskrecijos teisė nuspręsti pačiam, koku būdu, forma jis supažindins darbuotojus su jo tvirtinamomis tvarkomis.	Atsižvelgta. Projektu siūlomų Gairių 52 punktas pakoreguotas pakeičiant „Teismo pirmininko pasirinktu būdu ir forma visi teismo teisėjai, teismo darbuotojai turi būti supažindinami su Gairių 50 punkte nurodyta tvarka“. Atsižvelgiant į tai, kad vidiniam teismo administravimui (teismo pareigūnų organizacinei veiklai ir šios veiklos priežiūrai atitinkame teisme) teisės aktų nustatyta tvarka vadovauja – jį organizuoja ir prižiūri – teismo pirmininkas, atsižvelgta į pateiktas teismo pastabas.